

► malarstwo i rzeźba

Malarstwo

Gałąź sztuk plastycznych, której istotą jest posługiwanie się linią i barwą (niekiedy tylko plamą barwną) na płaszczyźnie. Zakres pojęcia malarstwa jest bardzo szeroki. Malarstwo, znane niemal od zarania ludzkości we wszystkich prawie środowiskach etnicznych i kręgach kulturowych, służyło w ciągu swej historii różnym celom i wykształciło niezwykle bogactwo tematów, metod technicznych i rozwiązań formalnych, oddziałując też w istotny sposób na takie dziedziny sztuki, jak grafika, rzeźba (relief), scenografia i rzemiosło artystyczne (emalia, gobelin, intarsja)

mozaika, technika dekoracyjna polegająca na układaniu wzorów z kawałków barwnych kamieni, różnokształtnych płytek ceramicznych lub szkła podłożu
Chrystus jako władca nieba i ziemi — kościół San Vitale, Rawenna, VI w.

Podział w zależności od przeznaczenia

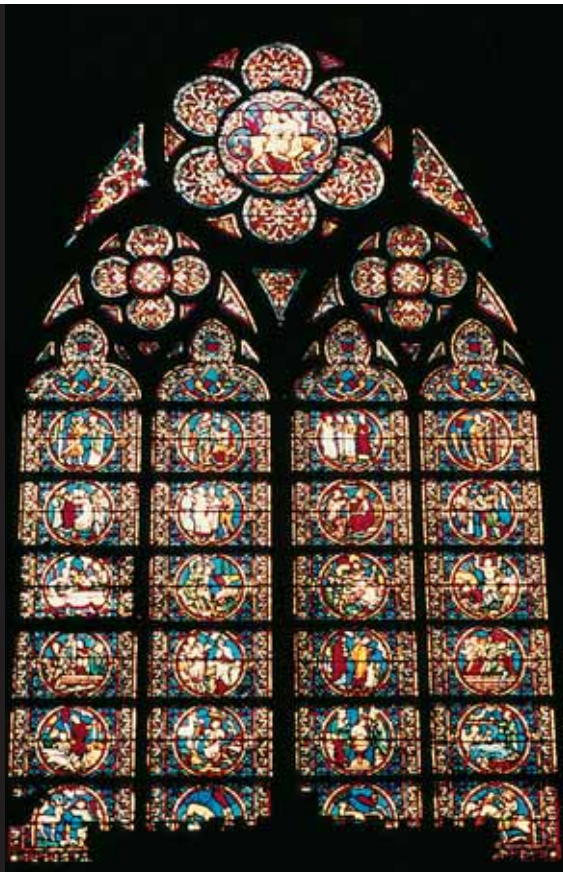
i wielkości obrazu:

- malarstwo monumentalne lub dekoracyjne (związane z architekturą)
- malarstwo sztalugowe (obrazy przenośne)
- malarstwo książkowe (iluminacja)
- malarstwo miniaturowe (operujące małym formatem i drobiazgową techniką)
- malarstwo zdobnicze (związane głównie z rzemiosłem artystycznym).

fresk, technika malarstwa ściennego; polega na
Michał Anioł Buonarroti: *Stworzenie Adama*, 1508–12

witraż, kompozycja wykonana z kawałków barwnego szkła zespolonych ołowianymi ramkami, stanowiąca wypełnienie okna; stosowany od wczesnego średniowiecza, popularny w sztuce gotyckiej, na przełomie XIX i XX w. w sztuce secesji
Chartres, witraż w Katedrze, XIII w. (Francja)

Podział malarstwa

ze względu na treść obrazu

- malarstwo przedstawiające
- religijne
- mitologiczne
- historyczne
- rodzajowe (sceny „z życia”)
- krajobrazowe
- animalistyczne (przedstawienia zwierząt)
- batalistyczne (sceny bitew)
- martwa natura
- portret
- akt
- widok (widok)
- wnętrza
- malarstwo bezprzedmiotowe (abstrakcyjne)

tempera, farba emulsyjna o spoiwie organicznym (np. z jaj ptasich, żywicy)
Teofan Grek: ikona
Matki Bożej Dońskiej, 1380 lub 1392

olejne malarstwo, technika malarska polegająca na posługiwaniu się farbami, w których spoiwem jest olej (głównie lniany); rozpowszechniło się w XV w.
Tycjan: *Bacchanalia na wyspie Andros*, 1518–19

pastel, farba artystyczna w postaci miękkich kredek
S. Wyspiański: *Wanda Siemaszkowa jako Panna Młoda w Weselu*, 1902–03

malowaniu na mokrym tynku,
— Kaplica Sykstyńska, Watykan

akwarela, farba wodna o spoiwie rozpuszczalnym w wodzie
S. I. Witkiewicz: *Fantazja*, 1921–22

Rzeźba

Dziedzina plastycznej twórczości symbolicznej, której przedmiotem jest kształtowanie kompozycji trójwymiarowych, na ogół pozbawionych funkcji użytkowych; We współczesnym rozumieniu rzeźba jest dziedziną twórczości opartą na działaniach przestrzennych, przedmiotowych, materiałowych i sytuacyjnych.

Podstawowe materiały stosowane w rzeźbie

- kamień (m.in.: piaskowiec, marmur, granit)
- drewno (snycerstwo)
- metale (brąz, żelazo, metale szlachetne)
- glina i masy ceramiczne (terakota, fajans, porcelana)
- gips, wosk (ceroplastyka)
- kość słoniowa, laka, szlachetne i półszlachetne kamienie (gliptyka)
- tworzywa sztuczne oraz wszelkie inne materiały

A. Canova: *Amor i Psyche*, 1783–93

relief, płaskorzeźba, kompozycja rzeźbiarska wydobycza z tła, przeznaczona wyłącznie do oglądania z przodu; różni się m.in. relief: płaski, wypukły i wklęsły (kompozycja cofnięta w stosunku do tła)
Reliefy ze świątyni Horusa z okresu ptolemejskiego, IV–I w. p.n.e., Idfu,

